

Besluit Verlenen vergunning

Kalvermesterij Verlengde Broekstraat B.V.
Verlengde Broekstraat 12
7382 AG KLARENBEEK

Datum
14 augustus 2026

Zaaknummer
2024-012431

Onderwerp
Omgevingsvergunning Natura 2000-activiteit

Inlichtingen bij
Provincieloket
026 359 99 99
post@gelderland.nl

Blad
1 van 24

Locatie

Verlengde Broekstraat 12 te Klarenbeek

Activiteit

Het wijzigen van een veehouderij

Beste meneer/mevrouw,

Op 8 oktober 2024 hebben wij uw aanvraag ontvangen voor een omgevingsvergunning voor een Natura 2000-activiteit op grond van artikel 5.1 lid 1, aanhef en onder e van de Omgevingswet voor de locatie Verlengde Broekstraat 12 te Klarenbeek. Hierbij ontvangt u een definitief besluit over bovengenoemde aanvraag.

Definitief besluit

Wij hebben besloten:

- u de aangevraagde omgevingsvergunning te verlenen voor de activiteit Natura 2000, op grond van de Omgevingswet (artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder e), voor het wijzigen van uw veehouderij, zoals weergegeven in bijlage 1 en 3;
- alle eerder verleende Wet natuurvergunningen volledig in te trekken, zodra er uitvoering is gegeven aan hetgeen gesteld onder 1;
- dat de besluiten 1 en 2 onlosmakelijk aan elkaar verbonden zijn. Vernietiging van het ene besluit in een beroepsprocedure leidt ook tot vernietiging van het andere besluit;
- dat de beschrijving van het project, in de aanvraag en de bijlagen bij deze beschikking, voor zover deze betrekking heeft op de activiteit en emissiepunten, onderdeel uitmaakt van deze beschikking;
- de in bijlage 2 bij dit besluit opgenomen voorschriften aan deze vergunning te verbinden.

Markt 11 | 6811 CG Arnhem
Postbus 9090 | 6800 GX Arnhem

026 359 99 99
post@gelderland.nl
www.gelderland.nl

BNG Bank Den Haag
NL74BNGH0285010824
BIC-code BNG Bank: BNGHNL2G

Btw-nummer: NL001825100.B03
KvK-nummer: 51468751

 provincie
Gelderland

Datum

14 augustus 2026

Zaaknummer

2024-012431

Blad

2 van 24

U ontvangt nu het definitieve besluit. U mag pas met de activiteiten beginnen als aan de in dit besluit opgenomen voorschriften wordt voldaan. Wij publiceren dit besluit op www.overheid.nl. Diegenen die een zienswijze hebben ingediend en andere belanghebbenden kunnen in beroep gaan tegen het besluit.

Meer informatie

Heeft u nog vragen? Kijk daarvoor op [gelderland.nl](http:// gelderland.nl). U kunt ook contact opnemen met het Provincieloket via telefoonnummer 026 359 99 99. Houdt u het zaaknummer van deze brief bij de hand. We kunnen u dan sneller helpen.

Met vriendelijke groet,
namens Gedeputeerde Staten van Gelderland,

Martine Jongman
Teammanager Vergunningverlening

Bijlagen

- Bijlage 1 – Motivering van het besluit
- Bijlage 2 – Voorschriften
- Bijlage 3 – AERIUS-berekeningen
 - Verschilberekening (kenmerk RpiUiWrks8ac d.d. 3 februari 2026)
 - Verschilberekening met reductieverplichting (kenmerk RxbmFzD6s51u d.d. 3 februari 2026)
 - Berekening beoogde situatie (kenmerk S4QGy2sNj9m8 d.d. 3 februari 2026).
 - Berekening beoogde situatie voor de realisatiefase (kenmerk: RbpzMCQbKUjb d.d. 3 februari 2026)
 - Verschilberekening met reductieverplichting met emissiefactor 5 voor blankvleeskalveren (kenmerk Ra8vbiNzEXrB d.d. 2 juli 2026)
- Bijlage 4. Controles op toenames die geen randeffecten zijn bij AERIUS-berekening met kenmerk RxbmFzD6s51u **Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.**
- Bijlage 5. Controles op toenames die geen randeffecten zijn bij AERIUS-berekening met kenmerk Ra8vbiNzEXrB

Datum

14 augustus 2026

Zaaknummer

2024-012431

Blad

3 van 24

Beroep

Diegenen die een zienswijze hebben ingediend en andere belanghebbenden kunnen binnen zes weken na de dag waarop het besluit ter inzage is gelegd hiertegen een beroepschrift indienen bij de rechtbank Gelderland (Postbus 9030, 6800 EM Arnhem). Zij die partij zijn in de hoofdzaak kunnen bij de voorzieningenrechter van de rechtbank Gelderland (Postbus 9030, 6800 EM Arnhem) een verzoek indienen om een voorlopige voorziening te treffen.

Voor individuele burgers (niet voor advocaten en ook niet voor gemachtigden namens een bedrijf of een organisatie) bestaat de mogelijkheid digitaal beroep of een verzoek om een voorlopige voorziening in te dienen. Meer informatie kunt u vinden op www.rechtspraak.nl.

Voor het behandelen van een verzoek om een voorlopige voorziening wordt griffierecht geheven. Over de hoogte en de wijze van betaling van het griffierecht kunt u informatie verkrijgen bij de rechtbank Gelderland via telefoonnummer (088) 361 2000 of op www.rechtspraak.nl.

Datum
14 augustus 2026

Zaaknummer
2024-012431

Blad
4 van 24

BIJLAGE 1 MOTIVERING VAN HET BESLUIT

1 Toelichting

1.1 Leeswijzer

De opbouw van deze toelichting op de vergunning is als volgt:

- Allereerst wordt de *activiteit* omschreven;
- dan volgt de *procedure*;
- vervolgens is het *beoordelingskader* toegelicht;
- onder het kopje *beoordeling* wordt de onderbouwing van het besluit gegeven;
- Na de beoordeling gaan we in op de binnengekomen zienswijze
- de beslissing wordt afgesloten met een *conclusie*, *overige verplichtingen* en de *juridische grondslagen*;
- de *voorschriften* zijn in bijlage 2 opgenomen.

1.2 Omschrijving activiteiten

In de beoogde bedrijfsopzet vindt er een uitbreiding van dieren plaats en worden er uitsluitend nog vleeskalveren (tot 8 maanden) op het bedrijf gehouden. De wijzigingen ten opzichte van de vigerende situatie zijn (in hoofdlijnen) als volgt:

- Het slopen van alle bestaande bebouwing ten behoeve van de dieren. Tijdens de sloopfase zijn er geen dieren op het bedrijf aanwezig.
- Het realiseren van een nieuwe vleeskalverenstal ten behoeve van het houden van vleeskalveren;
- Het uitbreiden van het aantal kalveren;
- De stallen voorzien van chemische luchtwassers;
- Op de bedrijfslocatie worden geen zoogkoeien meer gehouden;
- De bedrijfslocatie behelst enkel opstallen ten behoeve van vleeskalveren;
- Het optimaliseren van de bedrijfsvoering en actualiseren van de vergunning.

2 Procedure

Op 8 oktober 2024 ontvingen wij uw aanvraag voor een omgevingsvergunning voor een Natura 2000-activiteit op grond van artikel 5.1 lid 1 sub e van de Omgevingswet en afdeling 11.1 van het Besluit activiteiten leefomgeving. De definitie van een Natura 2000-activiteit is volgens de Omgevingswet “een activiteit, inhoudende het realiseren van een project dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied”. De door u beoogde Natura 2000-activiteit is vergunningplichtig.

Datum
14 augustus 2026

Zaaknummer
2024-012431

Blad
5 van 24

Op deze vergunningaanvraag is afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing. De aanvraag maakt deel uit van deze omgevingsvergunning. De aanvraag is gewijzigd en aangevuld op 29 november 2024 en 3 februari 2026.

2.1 Flora en Fauna

Dit besluit geldt alleen voor een Natura 2000-activiteit. Het is mogelijk dat u ook een vergunning moet aanvragen voor een flora en fauna-activiteit. Dit kunt u laten bepalen met een quickscan soortenbescherming. Als u een vergunning nodig heeft, kunt u deze bij de provincie aanvragen.

2.2 Houtopstanden

Wanneer er houtopstanden worden gekapt die beschermd zijn in het kader van afdeling 11.3 van het Besluit activiteiten leefomgeving (activiteiten die houtopstanden betreffen) dient hiervoor een kapmelding bij de provincie Gelderland te worden gedaan en moet de houtopstand binnen 3 jaar op dezelfde locatie worden herplant.

3 Beoordelingskader

3.1 Bepalen vergunningplicht

Artikel 5.29, eerste lid, van de Omgevingswet bepaalt dat beoordelingsregels voor de aanvraag van een Natura 2000-activiteit worden gesteld met het oog op de natuurbescherming. Het tweede lid bepaalt dat de beoordelingsregels in ieder geval strekken tot uitvoering van artikel 6, tweede, derde en vierde lid, en artikel 16 van de Habitatrichtlijn en artikel 9 van de Vogelrichtlijn, in het kader van gebieds- en soortenbescherming.

Op grond van artikel 8.74b, eerste lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving wordt een omgevingsvergunning voor een Natura 2000-activiteit alleen verleend als uit de passende beoordeling, bedoeld in artikel 16.53c, eerste lid, van de Omgevingswet, de zekerheid is verkregen dat het project de natuurlijke kenmerken van het gebied niet zal aantasten.

Indien er Natura 2000-gebieden zijn waar de stikstofdepositie in de beoogde situatie boven de kritische depositie grenswaarde (0,00 mol N/ha/j) ligt, zijn onder dergelijke omstandigheden significant negatieve effecten in de meeste gevallen niet op voorhand uit te sluiten zodat een passende beoordeling is vereist.

In de uitspraak van 18 december 2024¹ heeft de Afdeling Bestuursrechtspraak een nuancering aangebracht op de vaste rechtspraak van de afdeling over intern salderen. De afdeling heeft aan deze uitspraak een schema beoordelingskader toegevoegd hoe te handelen bij intern salderen.

1. In de voortoets wordt beoordeeld of het project effect heeft op een Natura 2000-gebied.

¹ ECLI:NL:RVS:2024:4923

Datum
14 augustus 2026

Zaaknummer
2024-012431

Blad
6 van 24

2. Wanneer significante effecten van het gehele project niet zijn uitgesloten is er vergunningplicht en is er een passende beoordeling nodig.
3. Intern salderen mag als mitigerende maatregel ingezet worden in de passende beoordeling waarbij de verwachte voordelen moeten vaststaan.
4. Wijziging of beëindiging van bestaande situatie moet zijn verzekerd.
5. Additionaliteitsvereiste: salderen mag alleen als de mitigerende maatregel (inzet referentiesituatie) niet ook nodig is om natuur te behouden, herstellen of verslechtering te voorkomen.

3.2 Het additionaliteitsvereiste

Uit vaste jurisprudentie van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State (hierna: de Afdeling) volgt dat getoetst moet worden aan het additionaliteitsvereiste bij het inzetten van mitigerende maatregelen. Uit de PAS-uitspraak van 29 mei 2019² volgt dat een maatregel die als instandhoudings- of passende maatregel ingezet zou kunnen worden, alleen als mitigerende maatregel bij vergunningverlening ingezet mag worden als het behoud van natuurwaarden is geborgd. Hierbij moet worden gelet op de instandhoudingsdoelstellingen en huidige staat van instandhouding, op basis van bijvoorbeeld natuurdoelanalyses. Of, in het geval dat er een verbeter- of hersteldoelstelling geldt, dat doel ook op andere wijze kan worden gerealiseerd.

Uit een uitspraak van de Afdeling van 28 mei 2025³ volgt dat de motivering van het additionaliteitsvereiste project-overstijgend is en ziet op de vraag of de nodige instandhoudings- en/of passende maatregelen zullen worden getroffen voor een Natura 2000-gebied, waardoor mitigerende maatregelen die worden getroffen ten behoeve van individuele projecten niet nodig zijn als instandhoudings- of passende maatregel. Daarbij kan er worden gewezen op een plan, programma of pakket van maatregelen waarin gemotiveerd wordt welke instandhoudings- maatregelen en passende maatregelen, die nodig zijn om uitvoering te geven aan artikel 6, eerste en tweede lid, van de Habitatrichtlijn, worden getroffen. In dat plan, programma of pakket van maatregelen kan beleid over het afkomen van de omvang van de referentiesituatie in relatie tot bepaalde projecten een rol spelen, evenals beleid over projecten waarvan de omvang van de referentiesituatie niet wordt gebruikt als instandhoudings- of passende maatregel. Op die manier kunnen de instandhoudings- en/of passende maatregelen die individuele initiatiefnemers treffen een rol spelen in de additionaliteitstoets.

3.3 Gelderse beleidsregels

Op 10 februari 2026 hebben de Gedeputeerde Staten van Gelderland beleidsregels salderen vastgesteld. In deze versie is onder andere het onderdeel intern salderen weer opgenomen. Daarnaast wordt het gebruik maken van de referentiesituatie beperkt tot alleen de ruimte die nog structureel in gebruik is of in gebruik genomen kan worden. En er mag slechts 65% van de referentiesituatie worden ingezet bij intern salderen en slechts 35% van de referentiesituatie van

² <https://www.raadvanstate.nl/uitspraken/@115602/201600614-3-r2/>, zie r.o. 13.5 t/m 13.7

³ Uitspraak 202203354/1/R2 - Raad van State, zie r.o. 19.4 en 19.5

Datum
14 augustus 2026

Zaaknummer
2024-012431

Blad
7 van 24

een saldogever worden ingezet bij extern salderen als er sprake is van effecten op Natura 2000-gebieden waar verslechtering niet kan worden uitgesloten. Deze reductie wordt gezien als een passende maatregel.

In artikel 5 lid 8 zijn ook een aantal uitzonderingen opgenomen wanneer er niet voldaan hoeft te worden aan het verplichte reductiepercentage:

- Als een project met een tijdelijke emissie wordt gemitigeerd met een activiteit die permanent wordt beëindigd.
- Als een project een nieuwe natuurvergunning nodig heeft voor de continuering van de huidige uitvoering van de activiteit.

3.4 Bepalen referentie

De referentiesituatie is de geldende toestemming die, voor zo ver deze structureel in gebruik is, als mitigerende maatregel wordt ingezet om significante gevolgen voor een Natura 2000-gebied te voorkomen.

De referentiesituatie wordt bepaald aan de hand van een natuurvergunning, aan de hand van een milieutoestemming die is verleend voor de Europese referentiedatum of een situatie die toegestaan was op grond van algemeen geldende regels op de Europese referentiedatum. Als het gaat om een milieutoestemming of een situatie die toegestaan was op grond van algemeen geldende regels dan moet ook worden aangetoond dat de activiteit was toegestaan en feitelijk aanwezig is of nog kan zijn en zonder natuurtoestemming worden hervat. Voor die situaties geldt ook dat als er een situatie later is toegestaan met minder gevolgen voor een Natura 2000-gebied dan in de situatie op de referentiedatum, dan wordt uitgegaan van de situatie met het laagste effect dat de stikstofemissie veroorzaakt.⁴

4 Beoordeling

4.1 Vergunningplicht

In de voortoets mag voor de beoordeling of significante gevolgen zijn uitgesloten, geen vergelijking worden gemaakt van de gevolgen van de bestaande vergunde situatie (exclusief standaardonderdelen) en de gevolgen van het project na wijziging.

Uit de voortoets, waarbij de ingediende AERIUS-berekening van de beoogde situatie (bijlage 3) is beoordeeld, blijkt dat er Natura 2000-gebieden zijn waarop, als gevolg van de activiteiten van dit bedrijf, depositie van stikstof plaatsvindt wat mogelijk significante effecten heeft op de te beschermen waarden. Hiervoor is een natuurvergunning nodig.

4.2 Effecten stikstof

De AERIUS-berekeningen waarmee de effecten van stikstof worden berekend bevatten een referentiesituatie en een beoogde situatie. Dit betreft berekeningen voor de aanleg- en gebruiksfase. In deze paragraaf geven wij van de referentiesituatie aan hoe wij deze hebben

⁴ ECLI:NL:RVS:2013:1891

vastgesteld en beschrijven wij de stikstofbronnen. Vervolgens beoordelen we of de mitigerende maatregel (het inzetten van de referentiesituatie) niet ingezet zou moeten worden voor natuurherstel (additionaliteitsonderbouwing). Ten slotte stellen wij vast of de berekende effecten van stikstof aanleiding geven om de aangevraagde vergunning te verlenen.

4.2.1 Referentiesituatie

Als referentiesituatie geldt de vergunning Wet Natuurbescherming van 6 maart 2019 met zaaknummer 2017-013959.

Onderstaande tabel is een samenvatting van de referentiesituatie uit de bijgevoegde AERIUS-berekening (bijlage 3). In deze AERIUS-berekening is tevens de emissie van alle bronnen en de daarbij behorende depositie terug te vinden.

Tabel 1: Referentiesituatie dierlijke stikstofbronnen

AERIUS bron	Stal	Diersoort/omschrijving	Code/ Nr. systeembeschrijving	Aantal
1	Stal B	vleeskalveren	HA3.100	770
2	Stal C	zoogkoeien	HA4.100	9
3	Stal D	vleeskalveren	HA3.100	290
Overige stikstofbronnen		Stationair draaiende en manoeuvrerende voertuigen, mobiele werktuigen, wegverkeer, cv-ketel bedrijfswoning en koude start.		

Op grond van onze beleidsregels salderen in Gelderland mag alleen de ruimte die structureel in gebruik is of genomen kan worden, worden betrokken als mitigerende maatregel. De referentiesituatie is op 8 oktober 2024 aantoonbaar nog in gebruik of kan nog in gebruik genomen worden. Dit is aangetoond door middel van luchtfoto's.

4.2.2 Aangevraagde situatie

Onderstaande tabel geeft de aangevraagde situatie weer. Dit is een samenvatting van de beoogde situatie uit de bijgevoegde AERIUS-berekening voor de gebruiksfase. In deze berekening is tevens de emissie van alle bronnen en de daarbij behorende depositie terug te vinden.

Tabel 2a: Aangevraagde situatie dierlijke stikstofbronnen

AERIUS bron	Stal	Diersoort	Code/ Nr. systeembeschrijving	Aantal
1	Stal A1	vleeskalveren	HA3.100 / OW2005.01 / LW2.4	1.080
2	Stal A2	vleeskalveren	HA3.100 / OW2005.01 / LW2.4	1.080

Tabel 2b: Aangevraagde situatie (gebruiksfase) andere stikstofbronnen

Bron	Soort/omschrijving	Aantal
Externe transportbewegingen	Zwaar verkeer	2.920 vervoersbewegingen/jaar
	middelzwaar verkeer	1.460 vervoersbewegingen/jaar
	licht verkeer	4.380 vervoersbewegingen/jaar
Interne vervoersbewegingen	Tractor (70 kW)	2.624 l diesel/jr, SCR Nee, 365 uur/jaar
	Tractor (100 kW)	3.665 l diesel/jr, SCR Ja, 365 uur/jaar
	Laadschoppen op banden (30 kW), 1.858 l diesel/jr, SCR Nee	1.858 l diesel/jr, SCR Nee, 548 uur/jaar
	Vrachtauto's (200 kW)	39 l diesel/jr
Stationair draaien	Continue emissie	49,3 kg NO _x /jaar
Manoeuvreren op het erf	Zwaar verkeer	2.920 voertuigbewegingen/jaar
	middelzwaar verkeer	1.460 voertuigbewegingen/jaar
	licht verkeer	2.190 voertuigbewegingen/jaar
Koude start	licht verkeer	730 starts/jaar
Overige stikstofbronnen	CV-ketel bedrijfswoning	3,6 kg NO _x /jaar

In de beoogde situatie wordt gebruik gemaakt van een chemische luchtwasser. Uit meerdere onderzoeken blijkt dat dit type luchtwassers het beoogde rendement haalt, mits ze voldoen aan de eisen van elektronische monitoring en goed onderhouden zijn. Dit zijn verplichtingen die vanuit het Bal gelden.

4.2.3 Beoordeling van de effecten van stikstofdepositie

Uit de AERIUS-verschilberekening voor de gebruiksfase lijkt dat de stikstofdepositie in Natura 2000-gebieden substantieel wordt verminderd (ten minste 35%) als gevolg van de activiteiten waarvoor een vergunning is aangevraagd.

Datum
14 augustus 2026

Zaaknummer
2024-012431

Blad
10 van 24

De beleidsregels van de provincie Gelderland vereisen dat er 35% gereduceerd wordt op de referentiesituatie. Omdat AERIUS Calculator geen mogelijkheid heeft om een reductiefactor toe te passen op de depositie van de referentiesituatie, hebt u o.a. een berekening aangeleverd waarin u de referentiesituatie als salderingssituatie met een afroomfactor van 0,35 hebt opgevoerd. Deze laat weliswaar depositietoenames zien, maar nadere bestudering heeft uitgewezen dat het hier zogeheten randeffecten betreft. Randeffecten in AERIUS zijn situaties waarin bij een verschilberekening tussen twee situaties (bijvoorbeeld bij intern salderen) een kunstmatig verschil ontstaat in de berekende stikstofdepositie, omdat AERIUS alleen rekent tot maximaal 25 km vanaf de emissiebron. Dit effect treedt op wanneer de locatie van een bron verschuift tussen referentie- en beoogde situatie, én daardoor een hexagoon (rekenpunt) voor de ene situatie binnen de 25 km valt, maar voor de andere situatie buiten de 25 km. Bij een AERIUS-verschilberekening zonder salderingssituatie biedt AERIUS Calculator de mogelijkheid om een bijlage te met randhexagonen te produceren. Daarmee kan men aantonen dat alle berekende depositietoenames een gevolg zijn van randeffecten. Omdat dit bij een berekening met een salderingssituatie niet mogelijk is, hebben wij de rekenresultaten van uw verschilberekening geanalyseerd. Uit deze analyse bleek dat alle berekende toenames op randhexagonen plaatsvinden. Bijlage4 bevat deze analyse.

Voor de aanlegfase hebt u enkel een berekening voor de beoogde situatie aangeleverd, en dus geen verschilberekening. Uit uw berekening blijkt dat er tijdens de aanlegfase geen depositie op Natura 2000-gebieden zal plaatsvinden, daarom is een verschilberekening niet nodig. Tijdens de aanlegfase zijn er geen dieren op het bedrijf aanwezig.

U hebt AERIUS-berekeningen aangeleverd die zijn gemaakt met versie 2025.1 van AERIUS Calculator. Omdat het rekenhart van AERIUS Calculator sinds de vorige versie niet gewijzigd is en de in te voeren parameters evenmin veranderd zijn, hebben wij nieuwe AERIUS-berekeningen gemaakt door de aangeleverde berekeningen in AERIUS Calculator in te lezen en vervolgens te exporteren. Deze exports zijn als bijlagen aan dit besluit toegevoegd.

4.3 Beoordeling onderbouwing additionaliteit

4.3.1 Stikstofdepositie aangevraagd project

De aangevraagde activiteiten leiden tot stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden Veluwe, Landgoederen Brummen en Rijntakken.

Tabel 3 geeft een overzicht van de gebieden waarop het project depositie veroorzaakt en de omvang van de depositie.

Tabel 3 Resultaten AERIUS-berekening aangevraagde situatie
Resultaten stikstofgevoelige Natura 2000 gebieden situatie "Beoogd 2026"
(Beoogd) incl. saldering e/o referentie

	Berekend (ha gekarteed)	Hoogste totale depositie (mol N/ha/jr)	Met toename (ha gekarteed)	Grootste toename (mol N/ha/jr)	Met afname (ha gekarteed)	Grootste afname (mol N/ha/jr)
Totaal	57.493,72	7.032,85	57.493,72	0,52	0,00	-

Per gebied	Berekend (ha gekarteed)	Hoogste totale depositie (mol N/ha/jr)	Met toename (ha gekarteed)	Grootste toename (mol N/ha/jr)	Met afname (ha gekarteed)	Grootste afname (mol N/ha/jr)
Veluwe (57)	57.391,78	7.032,85	57.391,78	0,52	0,00	-
Rijntakken (38)	31,51	2.079,44	31,51	0,33	0,00	-
Landgoederen Brummen (58)	70,43	1.940,77	70,43	0,24	0,00	-

Voor 31 van de 32 habitattypen die voorkomen in de Natura 2000-gebieden die in tabel 3 genoemd zijn, blijkt uit de natuurdoelanalyses dat eindoordeel ‘nee, tenzij’ wordt gegeven. Daarnaast is er ook effect op 7 leefgebieden. Uit de natuurdoelanalyses blijkt dat vanwege de soorten die gebruik maken van deze leefgebieden het eindoordeel ‘nee, tenzij’ wordt gegeven. Deze leefgebieden zijn eveneens stikstofgevoelig.

Voor de Veluwe betreft het de leefgebieden H2310 (Stuifzandheiden met struikhei), H2320 (Binnenlandse kraaiheibegroeiingen), H2330 (Zandverstuivingen), H3130 (Zwakgebufferde vennen), H3160 (Zure vennen), H4010A (Vochtige heiden (hogere zandgronden)), H4030 (Droge heiden), H5130 (Jeneverbesstruwelen), H6230 (Heischrale graslanden), H6410 (Blauwgraslanden), H7110B (Actieve hoogvenen (heideveentjes)), H7140A (Overgangs- en trilvenen (trilvenen)), H7150 (Pioniervegetaties met snavelbiezen), H7230 (Kalkmoerassen), H9120 (Beuken-eikenbossen met hultst), H9190 (Oude eikenbossen), H91Do (Hoogveenbossen) en H91EoC (Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen)) en de leefgebieden Lg01 (Permanente bron & Langzaam stromende bovenloop), Lg09 (Droog struisgrasland), Lg13 (Bos van arme zandgronden) en Lg14 (Eiken- en beukenbos van lemige zandgronden).

Voor Rijntakken betreft het de habitattypen H9120 (Beuken-eikenbossen met hultst), H91EoC (Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen)), H4010A (Vochtige heiden (hogere zandgronden)), H3130 (Zwakgebufferde vennen), H6410 (Blauwgraslanden) en H6230 (Heischrale graslanden) en de leefgebieden Lg08 (Nat, matig voedselrijk grasland) en Lg11 (Kamgrasweide & Bloemrijk weidevogelgrasland van het rivieren- en zeekleigebied)

Voor Landgoederen Brummen betreft het de habitattypen H9120 (Beuken-eikenbossen met hultst), H91EoC (Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen)), H4010A (Vochtige heiden (hogere

Datum
14 augustus 2026

Zaaknummer
2024-012431

Blad
12 van 24

zandgronden)), H3130 (Zwakgebufferde vennen), H6410 (Blauwgraslanden) en H6230 (Heischrale graslanden).

Dit houdt in dat het vastgestelde pakket aan maatregelen niet volstaat om verslechtering tegen te gaan en realisatie van instandhoudingsdoelstellingen mogelijk te maken. De natuurdoelanalyse maakt in dat geval duidelijk wat de knelpunten zijn. In 26 van de 32 habitattypen waarop dit project depositie heeft en in alle bovengenoemde leefgebieden is stikstofbelasting een knelpunt. In de natuurdoelanalyses is geconcludeerd dat aanvullende emissie- c.q. depositie reducerende maatregelen noodzakelijk zijn voor het behalen van de relevante instandhoudingsdoelstellingen. Zodoende is het noodzakelijk dat aanvullende maatregelen worden getroffen om tot het doelbereik te komen.

4.3.2 Referentiesituatie van het project

Om bovenstaande depositie van de aangevraagde activiteit te mitigeren (om daarmee verslechtering van de kwaliteit van de in paragraaf 4.3.1 genoemde habitats en leefgebieden te voorkomen) gaat de aanvraag uit van intern salderen met de toegestane activiteit op de locatie. Deze toestemming is weergegeven in paragraaf 4.2.1.

4.3.3 Mitigerende maatregel (intern salderen)

Ten aanzien van de habitattypen en -soorten met een 'nee-tenzij' eindoordeel valt verslechtering niet uit te sluiten en zijn passende maatregelen nodig om verslechtering van natuurwaarden te voorkomen. De voorwaarden in de beleidsregels salderen zijn opgenomen als passende maatregel (zie paragraaf 3.3 van dit besluit). Om te kunnen voldoen aan de nieuwe beleidsregels dient er een substantiële reductie plaats te vinden. Intern salderen op basis van de beleidsregels leidt ertoe dat stikstofemissie ten gevolge van vergunde activiteiten substantieel wordt gereduceerd. Met deze beleidsregels wordt de dalende lijn van depositie op de omliggende Natura 2000-gebied Veluwe, Rijntakken en Landgoederen Brummen ingezet, evenals de bijdrage van de depositie aan de landelijke stikstofdeken, zoals opgenomen in de meest actuele versie van het rekenprogramma AERIUS.

4.3.4 Versnellingsaanpak stikstof

De beleidsregels zijn onderdeel van de Gelderse programma aanpak 'Versnellingsaanpak stikstof' (hierna: VAS). De VAS is in december 2024 aangekondigd en bestaat uit verschillende onderdelen met onder andere als doel de natuur sterker te maken en wonen en werken vlot te trekken door stikstof te reduceren.

Momenteel zijn er vanuit de VAS verschillende sporen opgepakt:

- Het strokenbeleid: 60-70% reductie van stikstofemissies t.o.v. 2018 in 500 meter stroken rondom de Veluwe, Landgoederen Brummen, Willinks Weust en Bekendelle. Momenteel is een denkrichting van de maatregelen voor deze gebieden gepubliceerd en zal in de tweede helft van 2025 de participatie rondom deze in te voeren maatregelen plaatsvinden. In oktober 2026 zullen de maatregelen worden vastgesteld. Tot die tijd geldt het voorbereidingsbesluit, waarin

Datum
14 augustus 2026

Zaaknummer
2024-012431

Blad
13 van 24

een verbod op alle nieuwe en wijzigingen van stikstof emitterende activiteiten binnen deze gebieden is vastgelegd.

- Beleidsregels salderen: het wegnemen van ruimte die niet structureel in gebruik is of genomen kan worden en verplichting van 35% reductie voor nieuwe ontwikkelingen met effecten op Natura 2000-gebieden waar verslechtering niet kan worden uitgesloten. Dit is dus het beleid over het afnemen van de omvang van de referentiesituatie in relatie tot projecten. Omgekeerd geldt dus dat in deze gevallen 65% van de depositie van de referentiesituatie niet wordt gebruikt als instandhoudings- of passende maatregel.
- Bronmaatregelen: Voor de provincie Gelderland geldt dat op grond van wettelijke doelen en vereisten Gelderse agrarische bedrijven gemiddeld 42% ten opzichte van 2018 van de stikstofemissie moet reduceren. Voor bronnen uit de sector industrie geldt een reductiedoel van 38% emissiereductie in 2030 ten opzichte van 2019. Voor mobiliteit en wonen geldt een 25% reductie in 2030 ten opzichte van 2019. Naast het strokenbeleid en de Gebiedsgerichte Aanpak Veluwe zal een combinatie van kortetermijnmaatregelen en een ontwikkelaanpak worden uitgewerkt om de uitstoot van stikstof bij de bron te verminderen.

4.3.5 Andere maatregelen

In zowel de Contourennota⁵, het Programma Stikstofreductie en Natuurverbetering (PSN)⁶ als in de Uitvoeringsagenda GMS is al inzichtelijk gemaakt binnen welk tijdpad de maatregelen worden uitgevoerd, alsmede wat het effect van de maatregelen is. De periode tussen 2021 en 2025 kenmerkte zich als de aanlooptijd van het bovengenoemde maatregelenpakket: er zijn veel maatregelen uitgewerkt en klaargezet om ook daadwerkelijk resultaat te behalen. Echter, door verschillende oorzaken heeft de uitvoering van de geplande maatregelen tot op heden vertraging opgelopen. Met de reeds verstrekte rijks gelden geven wij voortgang aan de onderstaande reeds ingezette maatregelen:

- Vrijwillige aankoop agrarische bedrijven (regelingen omschakeling, gedeeltelijke beëindiging en verplaatsing);
- Stimulering innovatie en modernisering brongerichte maatregelen stalemissies;
- Regeling managementmaatregelen melkveehouders Veluwe;
- Vergroten en vergoeden landschapselementen agrarisch gebied⁷;
- Drukfactoren aanpak anders dan stikstof buiten N2000⁸.

4.3.6 Natuurherstelmaatregelen

Naast de hiervoor genoemde maatregelen, die gericht zijn op de noodzakelijke reductie van stikstof op de afzienbare termijn, worden er op dit moment ook Natura 2000-herstelmaatregelen getroffen.

⁵ Raadpleegbaar via de website van de Rijksoverheid:

<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2021/07/16/contourennota-programma-stikstofreductie-en-natuurverbetering>

⁶ Raadpleegbaar via de website van de Rijksoverheid:

<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2022/12/19/programma-stikstofreductie-en-natuurverbetering-en-nota-van-antwoord>

⁷ Uitvoeringsagenda GMS 2021-2024

⁸ Dit leidt tot vermindering van oppervlakte van landbouwgrond met hoge mestgiften.

⁹ Deze maatregelen leiden zelf niet tot reductie van atmosferische stikstofdepositie. Wel kunnen bepaalde (delen van) gebieden door systeemherstel minder gevoelig worden voor stikstof. Deze maatregelen kunnen wel bijdragen aan vermindering van andere stikstofbronnen, zoals met meststoffen belast grond- en oppervlaktewater, mineralisatie van veen en interne eutrofiering.

Datum
14 augustus 2026

Zaaknummer
2024-012431

Blad
14 van 24

In de beheerplannen van alle Natura 2000-gebieden is beschreven welke maatregelen het gebied nodig heeft om de instandhoudingsdoelen die zijn opgenomen in het aanwijzingsbesluit van het gebied, te behalen. In de beheerplannen, wordt overigens ook de link gelegd met bredere (natuur)ontwikkelingen. Voor de Natura 2000-gebieden buiten de provincie Gelderland werken de daarvoor bevoegde provincies zelf aan natuurherstelmaatregelen. Voor de Gelderse Natura 2000-gebieden waarop dit project depositie heeft zijn de volgende natuurherstel-maatregelen reeds getroffen en/of in uitvoering:

Natura 2000-gebied Veluwe (57)

- Grootschalig bosherstel in historische boscomplexen, herstel en uitbreiding van de eikenstrubbenboscomplexen, herstel van hardhoutooibossen en revitaliseringsmaatregelen;
- Beperken zwijnendruk in oude eikenbossen en regionaal verlagen van de omvang van wilde hoefdierpopulaties;
- Inrichting en omvorming natuur zoals de maatregelpakketten voor duurzame heide, voor stuifzandlandschap, voor herstel van vochtige en natte heidelandschappen, voor jeneverbesstruweel en de aanleg van tijdelijke heideakker;
- Extensivering en aankoppelen van landbouwgrond;
- Opstellen en uitvoeren plannen voor het herstel en behoud van kwetsbare vennen;
- Optimaliseren hydrologisch systeem, tegengaan van verdroging en verbeteren waterkwaliteit ten behoeve van vennen, venen en beken;
- Opheffen versnippering door onder ander de aanleg verbindingen tussen heidegebieden;
- Diverse aanvullend beheermaatregelen zoals exotenbestrijding (Amerikaanse eik, vogelkers, robinia), extra chopperen, inzet van gescheperde begrazing en opslag verwijderen op heide en stuifzand.
- Aanpassen van padenstructuur en gericht beperken van de openstelling van sommige deelgebieden, om verstoring door recreanten te verminderen;
- Maatregelen specifiek gericht op het versterken van leefgebied en soorten;
- Stellen randvoorwaarden aan beheer.

Met opmerkingen [NB1]: Dit is in het blauw, en met een ander lettertype dan de ander sub kopjes. graag even in overeenstemming brengen. Zoals in het sjabloon staat aangegeven.

Natura 2000-gebied Rijntakken (38)

- Extra maaïen/hooien en afvoeren en nabeweiden ten behoeve van glanshaverhooilanden;
- Afgraven van hoge oeverwallen t.b.v. stroomdalgraslandsoorten;
- Aanpassen van vegetatielegger en extensiveren van beheer t.b.v. uitbreiding en kwaliteitsverbetering van essen-iepenbossen en hardhoutooibossen,
- Uitbreiding en kwaliteitsverbetering ten behoeve van stroomdalgraslanden en glanshaverhooilanden;
- Aanleg plas-drassituaties onder andere ten behoeve van de Watersnip;
- Kwartelkoning vriendelijk natuurbeheer: afspraken maken met beheerders over mozaïekbeheer, laat maaïen van hooilandpercelen en/of aangepast begrazingsbeheer;

Datum
14 augustus 2026

Zaaknummer
2024-012431

Blad
15 van 24

Natura 2000-gebied Landgoederen Brummen (58)

- Uitvoeren hydrologische maatregelen zoals het dempen en verondiepen van watergangen, omleggen van watergangen en het graven van een nieuwe watergang;
- Omvorming van bos naar heide of alluviaal bos;
- Inrichten, afgraven en plaggen van (agrarische) percelen ten behoeve van de ontwikkeling van schraalland en bos;
- Verwijderen van exoten;
- Uitvoeren beheermaatregelen als het periodiek dunnen, maaien, begrazen en uitmijnen;
- Maaien van heischrale graslanden om successie tegen te gaan;
- Verkenning naar de noodzaak en mogelijkheden voor ecologische verbindingzones;
- Onderzoek naar de omvang en kwaliteit leefgebied van de kamsalamander

4.4 Nadere toelichting passende maatregelen

In navolging van de Logtsebaan-uitspraak is in de rechtspraak reeds invulling gegeven aan de vraag op welke wijze inzichtelijk gemaakt moet worden of en welke passende maatregelen worden getroffen. Zo moet gemotiveerd worden welke andere maatregelen zijn of zullen worden getroffen, binnen welk tijdpad worden de maatregelen uitgevoerd en wanneer wordt verwacht dat deze effectief zijn. In het onderstaande gaan wij verder in op een aantal concrete passende maatregelen.

4.4.1 LBV (plus)- en MGO-regeling

De Landelijke beëindigingsregeling veehouderijlocaties (Lbv) is een subsidieregeling voor veehouders die willen stoppen met hun bedrijf of met een locatie van hun bedrijf. Het doel van de regeling is om de stikstofuitstoot vanuit de veehouderij te verlagen, zodat de natuur die daarvoor gevoelig is, kan herstellen. MGO-1 staat voor Maatregel Gerichte Opkoop, eerder MGA-I genoemd. Deze regeling is gericht op de vrijwillige opkoop van piekbelastende veehouderijbedrijven zodat dit bijdraagt aan de verlaging van de depositie van ammoniak op stikstofgevoelige natuur in Natura 2000-gebieden. Deze maatregel is gericht op selectieve opkoop van veehouderijbedrijven die een hoge stikstofdepositie veroorzaken op één of meerdere natuurgebieden in de nabijheid van het bedrijf, de zogenoemde piekbelasters. Met deze maatregel wordt uitvoering gegeven aan de noodzakelijke daling van stikstofdepositie in Natura 2000-gebieden.

In de uitspraak van de rechtbank Gelderland van 11 april 2024 (ECLI:RBGEL:2024:2061, r.o. 11.1) zet het rechtcollege uiteen op welke wijze we de verwijzing naar de LBV-(plus) regeling kunnen concretiseren. Voor 93 LBV+ en 6 MGO bedrijven is een goedgekeurd intrekkingsverzoek geregistreerd bij de provincie. Voor deze bedrijven kan met redelijke zekerheid worden gesteld dat zij ook gaan beëindigen en de vergunningen verleend zullen worden. Het intrekken van de stikstofruimte van de LBV(+) bedrijven heeft bijgedragen aan de ingezette dalende lijn zoals opgenomen in de laatste rekenversie van het rekenprogramma AERIUS.

Aankomende beëindigings- en verplaatsingsregelingen

Op 18 november 2024 is de Landelijke beëindigingsregeling veehouderijlocaties (Lbv) kleinere sectoren opengesteld. De Lbv kleinere sectoren richt zich op een vijftal diercategorieën die niet

Datum
14 augustus 2026

Zaaknummer
2024-012431

Blad
16 van 24

onder de LBV(+)-regeling vallen en waarvan de stikstofvracht op of boven een vastgestelde drempelwaarde uitkomt.

Per 6 januari 2025 is verder de Landelijke verplaatsingsregeling veehouderijen met piekbelasting (Lvvp) opengesteld. Deze regeling is bedoeld voor piekbelasters die hun veehouderij willen verplaatsen naar een locatie in Nederland (of een ander land in de Europese Unie), waarbij de bedrijfsactiviteiten op de nieuwe locatie in Nederland niet onder de aanpak piekbelasting vallen. Per 6 oktober 2025 is daarnaast de MGB (Maatregel Gerichte Beëindiging) opengesteld. Dit is een vrijwillige beëindigingsregeling vanuit Provincie Gelderland. De regeling is bedoeld voor veehouderijen die in een van de Gelderse Natura 2000-gebieden of daaromheen liggen. Met deze regeling worden ondernemers met een veehouderij gestimuleerd om volledig of gedeeltelijk te stoppen met hun bedrijf. Hiermee wordt de neerslag van stikstof verminderd in en om Natura 2000-gebieden in Gelderland.

4.4.2 Regeling Circulaire Mestverwerking

Naast maatregelen die leiden tot een lagere emissie uit de stal, zijn er ook maatregelen nodig die leiden tot een lagere input van stikstof via het veevoer en een lagere emissie uit de opslag en aanwending van mest. Via pilots werkt de provincie aan kennisontwikkeling om op die manier de uitstoot van stikstof omlaag te brengen. Verder heeft provincie Gelderland in 2023 een subsidieregeling Circulaire mestverwerking opengesteld. Deze regeling stimuleerde stalaanpassingen en het plaatsen van stikstofstrippers. Beide maatregelen zullen bijdragen aan minder depositie van stikstof op de natuur. In de ante evaluatie van deze regeling is berekend dat via deze openstelling een emissiereductie van 51.000 kg NH₃/jaar wordt bereikt. De emissiereductie door stikstofstrippers zal overigens niet zichtbaar zijn in de stalvergunningen.

Landelijke regelingen mestverwerking

Naast voornoemde regeling Circulaire Mestverwerking zijn er ook een aantal landelijke regelingen die hierop zien: de subsidieregeling Hoogwaardige mestverwerking (HMV) en de Subsidiemodules brongerichte verduurzaming stal- en managementmaatregelen (Sbv). De HMV is bedoeld voor bedrijven die een hoogwaardige mestverwerkingsinstallatie laten bouwen, zoals een mestvervoerder of een mestverwerkend bedrijf. Door mest centraal te verwerken kan de landelijke uitstoot van ammoniak beperkt worden. De SBV richt zich op veehouderijen die middels maatregelen en aanpassing van stalssystemen hun stikstofuitstoot verminderen.

4.4.3 Kadernota Agrifood

Vanuit de Kadernota Agrifood wordt ingezet op de omschakeling naar een natuur inclusieve (kringloop) landbouw (NIL). Hierdoor vindt minder input van stikstof in de vorm van (kunst)mest plaats. Een lagere aanbreng van deze stikstofbronnen betekent dat er daardoor minder in het water of de natuur terecht komt. Door de bodem minder intensief te gebruiken draagt NIL bij aan stikstofreductie en aan de doelen voor natuur, landschap, water en bodem. Samen met boeren kijken we gebiedsgericht naar mogelijkheden voor de ontwikkeling voor de vormen van NIL. Voor 10 gebiedsprocessen rondom de Veluwe, Rijntakken en Achterhoek zijn er momenteel voor 39

Datum
14 augustus 2026

Zaaknummer
2024-012431

Blad
17 van 24

bedrijven bedrijfsplannen opgesteld voor de omschakeling naar NIL. Vanuit genoemde gebiedsprocessen worden momenteel aanvragen opgesteld om deze bedrijfsplannen uit te voeren. Er is geld voor de uitvoering beschikbaar via de GLB-regeling 'Samenwerking voor Integrale Gebiedsontwikkeling', die provincie Gelderland in november 2024 open heeft gesteld.

4.4.4 Conclusie additionaliteit

Op basis van bovenstaande uiteenzetting kan worden geconcludeerd dat:

- In dit besluit wordt, in lijn met de vereiste van zekerheid over de realisatie van maatregelen, concreet en voldoende onderbouwd welke maatregelen worden getroffen voor de noodzakelijke en aantoonbare reductie van stikstofdepositie op afzienbare termijn ten gunste van de betrokken stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden.
- De aanvraag is onlosmakelijk verbonden met de inzet van een passende maatregel in de zin van artikel 6, tweede lid van de Habitatrichtlijn, namelijk de toepassing van de beleidsregels salderen. Deze toepassing garandeert een substantiële en feitelijke reductie van de stikstofdepositie als gevolg van de ontwikkeling op locatie Verlengde Broekstraat 12 te Klarenbeek door een directe en onomkeerbare reductie van (ten minste) 35% van de referentiesituatie.
- De beleidsregels salderen hebben als doel om noodzakelijke stikstofreducties mogelijk te maken. De beleidsregels leveren daarmee een directe en aantoonbare bijdrage aan de realisatie van de natuurdoelen door structurele en onomkeerbare stikstofreducties mogelijk te maken, waarmee de herstel- en instandhoudingsdoelstellingen van de Natura 2000-gebieden worden ondersteund.
- De collectieve en gegarandeerde bijdrage van de aanvragen, die moeten feitelijk voldoen aan de beleidsregels salderen, de natuuropgave is relatief zo groot dat deze, ook zonder dat het volledige maatregelpakket inzichtelijk is gemaakt, ruimschoots als 'passend' is aan te merken.

4.5 Overige effecten

De afstand tot het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied Veluwe is 4 km. Door de afstand tot de Natura 2000-gebieden zijn er naast de effecten van stikstof geen andere effecten op deze gebieden.

5 Zienswijzen

Op het ontwerpbesluit is een zienswijze binnengekomen, op 20 april 2026 ingediend door Utopie Advocaten namens Stichting Mobilisation for the Environment. Hieronder vatten wij de zienswijze samen en reageren puntsgewijs op de argumenten.

5.1 Aan de bestreden ontwerpvergunning ligt ten onrechte geen passende beoordeling ten grondslag

De indiener constateert dat er in de beoogde situatie depositie op Natura 2000-gebieden zal plaatsvinden, dat daarom significante negatieve effecten niet op voorhand uit te sluiten zijn en dat

Datum
14 augustus 2026

Zaaknummer
2024-012431

Blad
18 van 24

daarom een passende beoordeling vereist is. De indiener stelt dat er geen passende beoordeling aan ons ontwerpbesluit ten grondslag ligt.

Reactie

Er is wel degelijk een passende beoordeling aanwezig bij de aanvraag. De passende beoordeling is toegevoegd aan de aanvraag als document "Toelichting aanvraag omgevingsvergunning Natura 2000 -activiteit". Een passende beoordeling is een vormvrij document en daarmee is het vrij aan de initiatiefnemer om op eigen wijze vorm te geven aan dit document. Alle benodigde documentatie om te komen tot een besluit is bij ons aangeleverd.

5.2 Aanvraag is niet vergunbaar

Subsidiar stelt de indiener dat de aanvraag om twee redenen niet vergunbaar is. De indiener betwist dat de werking van de chemische luchtwassers vaststaat en kan zich niet vinden in de onderbouwing van de additionaliteit.

5.2.1 Werking van de chemische luchtwasser

De indiener is van mening dat wij ten onrechte uitgaan van een ammoniakreductie van 70%. Deze emissiereductie is volgens de indiener niet wetenschappelijk zeker. Wij beroepen ons in het ontwerpbesluit op "meerdere onderzoeken" zonder dit nader te specificeren.

Daarnaast stelt de indiener dat wij weliswaar verwijzen naar de verplichtingen vanuit het Bal, maar dat wij geen voorschriften hebben opgenomen hoe u dient bij te sturen als uit het elektronisch monitoringssysteem zou blijken dat de verwachte rendementen uitblijven, en dat een passende beoordeling uitgevoerd had moeten worden waarbij dit meegenomen had moeten worden.

Reactie

Onderzoeken waarop wij doelen zijn onder andere:

- Rendementsmeting luchtwasser 90/95% ammoniakreductie Inno+ luchtwassysteem, rapport 43 WUR, april 2007
- Onderzoek naar verbeterpunten voor combi-luchtwassers in de praktijk, rapport 1337 WUR, november 2021
- Evaluatie geurverwijdering door luchtwassersystemen bij stallen, rapport 1082, WUR, maart 2018
- Milieutechnologieën voor de verduurzaming van de vleeskalverhouderij, WUR, rapport 1570, april 2025
- Analyse beschikbare technieken voor integrale emissiereductie in vleeskalverstallen, WUR, rapport 1425, juni 2023

Weliswaar zijn deze onderzoeken niet primair gericht op het rendement bij het beperken van NH₃-emissies van het systeem OW2005.01, maar uit al deze literatuur komt een consistent beeld naar voren dat chemische luchtwassers over het algemeen de beloftes waarmaken wat de beperking van NH₃-emissies betreft en dat, voor zover dit niet volledig het geval is, dit te wijten is aan

Datum

14 augustus 2026

Zaaknummer

2024-012431

Blad

19 van 24

onvoldoende onderhoud en monitoring van de werking. Daarbij komt dat in rapport 1082 juist OW2005.01 een rendement liet zien van meer dan 90%, terwijl wij hebben gerekend met een rendement van 70%.

De literatuur over het rendement van chemische luchtwassers richt zich met name op varkenshouderijen. Wij zijn nagegaan of er aanwijzingen zijn dat de werking van deze luchtwassers anders zou kunnen zijn bij kalverhouderijen. Uit WUR-rapport 1570 is gebleken dat er geen aanleiding is te veronderstellen dat het ammoniakverwijderingsrendement bij kalverhouderijen lager is dan bij bijvoorbeeld varkenshouderijen. Wel is ons gebleken dat er twijfel bestaat over de emissiefactor van vleeskalveren. Blankvleeskalveren stoten meer uit dan rosé vleeskalveren. Voor blankvleeskalveren zou men moeten uitgaan van een emissie van 4 à 5 kg NH₃ per jaar in plaats van 3,5 kg NH₃ per jaar. Het rendement van systeem OW2005.01 is bij beide diersoorten hetzelfde. Wij hebben uit de berekening van de uittreedsnelheid afgeleid dat wij bij deze vergunning uitgaan van blankvleeskalveren, omdat u ook in de referentiesituatie blankvleeskalveren houdt. Wij hebben d.m.v. een AERIUS-berekening (met een reductie van 35% op de depositie van de referentiesituatie) geverifieerd dat ook bij toepassing van de hogere emissiefactor van 5 geen toenames worden berekend. Deze AERIUS-berekening hebben wij als bijlage aan dit besluit toegevoegd, samen met het op basis van deze berekening opgestelde bestand met een controle op andere toenames dan toenames als gevolg van randeffecten.

Onze reactie op de stelling van de indiener dat wij voorschriften hadden moeten opnemen hoe er moet worden bijgestuurd als het monitoringssysteem zou uitwijzen dat de verwachte rendementen uitblijven is als volgt: In het Bal (artikel 4.829 lid 2) staat dát er in dit geval moet worden bijgestuurd. Via de verplichtingen uit het Bal is daarmee geborgd dat het rendement behaald blijft. Het is niet aan het bevoegde gezag aan te geven op welke manier dit moet geschieden.

5.2.2 Onderbouwing additionaliteit

De indiener stelt dat het ontwerpbesluit niet voldoet aan de additionaliteitsvereiste, omdat wij de vraag of het behoud van natuurwaarden is geborgd op gebiedsniveau moeten beantwoorden en dat daarom een ecologische beoordeling nodig is. Daarnaast stelt de indiener dat wij hadden moeten aangeven welke daling van depositie nodig is en wanneer de maatregelen waarnaar wij verwijzen de benodigde stikstofreductie tot gevolg hebben. Tevens stelt de indiener dat de maatregelen waarnaar wij verwijzen, inclusief de Beleidsregels salderen in Gelderland en het strokenbeleid van de provincie Gelderland, onvoldoende zeker zijn en de te verwachten resultaten onvoldoende zijn voor behoud of herstel van de natuurwaarden. Verder stelt de indiener dat wij de effecten van de MGO meenemen in de trendlijn van de berekende maatregelen, terwijl die al verwerkt zijn in AERIUS Monitor.

Reactie

De depositietoenames in de beoogde situatie worden volledig gemitigeerd door middel van intern salderen. Wij menen dat de mitigerende maatregel ingezet mag worden, omdat dit een direct

Datum
14 augustus 2026

Zaaknummer
2024-012431

Blad
20 van 24

gevolg is van de passende maatregel uit de beleidsregel, zijnde de reductie eis. Deze passende maatregel is onderdeel van het programma Versnellingsaanpak Stikstof met daarin verschillende maatregelen om stikstof te reduceren.

Het klopt dat van een aantal benoemde maatregelen de resultaten nog niet vaststaan. Het programma en de daaraan hangende maatregelen zijn volop in ontwikkeling. Als onderdeel van dit grotere programma is de stikstofreductie uit de beleidsregel een vastgestelde maatregel die in uitvoering gebracht kan worden. Het is noodzakelijk dat de vergunningverlening die direct samenhangt met de uitvoering van deze passende maatregel doorgang vindt, zodat stikstof daadwerkelijk gereduceerd kan worden en andere maatregelen ook uitgevoerd kunnen worden.

Het standpunt van de indiener lijkt te zijn dat geen enkele ontwikkeling meer vergund kan worden – dus ook geen ontwikkelingen die een stap in de goede richting zijn om natuurdoelen te behalen en verslechtering tegen te gaan – totdat voor alle binnen de invloedssfeer van het betrokken project vaststaat dat verslechtering niet meer aan de orde is. Wij kiezen voor een aanpak waarbij wij maatregelen nemen die de vermindering van stikstofemissie aanmoedigen.

6 Conclusie

Op grond van het vorenstaande hebben wij de zekerheid verkregen dat de aanvraag samenhangt met het treffen van een instandhoudings- of passende maatregel als bedoeld in artikel 6, eerste en tweede lid van de Habitatrichtlijn, het overgebleven gedeelte wat niet als passende maatregel gebruikt wordt, ingezet mag worden als mitigerende maatregel en dat het project geen significant negatieve effecten heeft op de instandhoudingsdoelstellingen van de betrokken Natura 2000-gebieden. De aanvraag past binnen de beleidsregels salderen in Gelderland en kan worden vergund.

7 Overige verplichtingen

U bent zelf verantwoordelijk voor het verkrijgen van eventueel benodigde ontheffingen, vergunningen of toestemmingen op grond van andere wet- en regelgeving.

Datum
14 augustus 2026

Zaaknummer
2024-012431

Blad
21 van 24

8 Juridische grondslagen

Dit besluit is genomen op grond van:

- Omgevingswet artikel 2.18, artikel 2.24, artikel 2.31a, artikel 4.11, artikel 4.3,
- Artikel 4.5, artikel 5.1, artikel 5.18, artikel 5.29
- Besluit activiteiten leefomgeving afdeling 11.1
- Wet stikstofreductie en natuurverbetering
- Besluit kwaliteit leefomgeving, artikel 8.74b
- Beleidsregels salderen Gelderland

Datum
14 augustus 2026

Zaaknummer
2024-012431

Blad
22 van 24

BIJLAGE 2 VOORSCHRIFTEN

U bent verplicht om zich aan de volgende voorschriften te houden:

1. Deze vergunning is uitsluitend geldig voor (medewerkers van) de vergunninghouder en voor (rechts)personen die in opdracht van de vergunninghouder handelen. De vergunninghouder blijft verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze vergunning.
2. De (rechts)personen genoemd in het vorige voorschrift zijn volledig op de hoogte van deze vergunning en de voorschriften. Zij zijn in staat en handelingsbekwaam om deze voorschriften uit te voeren.
3. Een (digitale) kopie van deze vergunning met de bijbehorende AERIUS-berekeningen zoals weergegeven in bijlage 3 moet aanwezig zijn op de plaats waar de activiteiten worden uitgevoerd. Het is verplicht om deze te tonen op verzoek van bevoegde toezichthouders en opsporingsambtenaren.
4. Het project waarvoor deze vergunning is verleend en weergegeven is in bijlage 3 van dit besluit moet binnen drie jaar na het onherroepelijk worden van dit besluit zijn gerealiseerd.
5. Op het bedrijf dient minimaal een voorraad/hoeveelheid zuur aanwezig te zijn om de continuïteit van de luchtwasser te waarborgen.
6. Tijdens de sloop- en aanlegfase mogen er geen dieren op het bedrijf aanwezig zijn.

Datum
14 augustus 2026

Zaaknummer
2024-012431

Blad
23 van 24

BIJLAGE 3 AERIUS-BEREKENINGEN

- Verschilberekening (kenmerk RpiUiWrks8ac d.d. 3 februari 2026)
- Verschilberekening met reductieverplichting (kenmerk RxbmFzD6s51u d.d. 3 februari 2026)
- Berekening beoogde situatie (kenmerk S4QGy2sNj9m8 d.d. 3 februari 2026).
- Berekening beoogde situatie voor de realisatiefase (kenmerk: RbpzMCQbKUjb d.d. 3 februari 2026)

Datum
14 augustus 2026

Zaaknummer
2024-012431

Blad
24 van 24

BIJLAGE 4. CONTROLES OP TOENAMES DIE GEEN RANDEFFECTEN ZIJN